

DANUTA MIKULSKA-RENK
ur. 1929; Wola Duża k. Biłgoraja

Tytuł fragmentu relacji	Pogrom Żydów w Biłgoraju
Zakres terytorialny i czasowy	Biłgoraj; II wojna światowa
Słowa kluczowe	Biłgoraj, Bełżec, Danuta Mikulska - Renk, Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata, Światła w ciemności, Żydzi, pomoc, II wojna światowa, Holokaust, SWNS

Pogrom Żydów w Biłgoraju

To był rok 1942, jesień. Na Wszystkich Świętych byliśmy na cmentarzu, potem chciałam nocować w Biłgoraju u przyjaciół rodziców, gdzie były dzieci w moim wieku. I rodzice mnie zostawili. Nad ranem po Wszystkich Świętych zaczął się pogrom Żydów biłgorajskich, bo Niemcy sukcesywnie miasteczko po miasteczku mordowali czy wywozili. Właśnie tego dnia był ten Holokaust dla Żydów biłgorajskich. To było straszne, piski, wrzaski, strzelanie, łomotanie do bram. Nikt nie otwierał, bo się bał. Była kara śmierci za pomaganie Żydom.

Po południu, kiedy się trochę uspokoiło, ojciec z rolnikiem z Woli przyjechali po mnie i zabrali mnie do domu. A dwa dni później, jeszcze wyłapywali wszystkich, którzy się poukrywali i spędzali ich za drutami. Gestapo było przy małym kościółku [kościół p.w. św. Jerzego- red.], usadowili się na plebanii- była piękna plebania, nieduża ale piękna, drewniana, trochę w stylu zakopiańskim, i Gestapo to zajęło. A potem zajęli cały plac- tak jak jest przychodnia i dom kultury- to były spaleniska, to było puste z tej strony kościółka. I zajęli ta kamienicę, tam gdzie jest ta tablica Wandy Wasilewskiej- kamienica też była spalona w 1939 roku, ale była odbudowana. Niemcy zamordowali właścicieli, córka- Trzcińska Gabriela- uciekła. dwa lata starsza ode mnie. Uciekła, bo była u koleżanki. I tak została jak wyszła z domu.

Niemcy tych Żydów przetrzymali chyba ze dwa dni. Potem pogonili do stacji kolei szerokotorowej, żeby ich wywieźć do Bełżca, do obozu śmierci. Większość Żydów biłgorajskich tam skończyła życie. I to wszystko było gonione koło leśniczówki. A leśniczówka była tylko przez rów, był mostek taki. Staliśmy i ojciec tak zza firanki, mówił: „Zobaczcie i zapamiętajcie do końca życia. Co ludzie mogą zrobić innym ludziom.”

Data i miejsce nagrania	2007-09-03, Biłgoraj
Rozmawiał/a	Magdalena Kawa
Transkrypcja	Magdalena Kawa
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"

